**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Проект!**

# З А К О Н

за

изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията

(Обн. ДВ. бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.33 от 21 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г.)

§1. Преамбюлът на закона се изменя така:

Народното Събрание на Република България,

- като потвърждава ролята на вероизповеданията за формиране на моралните ценности на обществото
- като заявява, че свободата на вероизповедание е основно човешко право, гарантирано от Конституцията на Република България и от Европейската Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
- като подчертава, че светското общество, не премахва ролята на вероизповеданията, а ги насърчава да участват активно в диалога между култури, да вземат отношение по въпроси на общественото развитие
- като призовава вероизповеданията в Република България да играят по-активна роля за установяване на взаимно уважение между религиозно и културно различните общности
- като приема, че взаимоотношенията между държавата и вероизповеданията са от голямо значение за българското общество
- като отчита ролята на християнството за приобщаването на българския народ към европейската цивилизация и идентичност
- като оценява високо ролята на Българската Православна Църква за съхранение на българската култура и език през вековете и при организирането на училищното дело в периода преди възстановяването на българската държавност през 1878г.както и за установяване на дух на толерантност спрямо другите вероизповедания и създаване на дух на взаимно уважение и отговорност в обществото
- като припомня, че спасяването на българските евреи по време на Холокоста през 1943г. с активното участие на архиереите на Българската Православна Църква беше възможно поради изповядването на универсални ценности, независещи от етническата и верската принадлежност на нуждаещите се от защита, водещи не до разделение, а до сплотяване на обществото
- като почита светлата памет на тези, които са се борили за възстановяване на българската църковна самостойност, допринесла за изграждане на българската национална идентичност

приема този

Закон за вероизповеданията „

§2. В Чл.2 ал.2 след текста „правото на всеки да формира религиозните си убеждения” се добавя „ както и да не изповядва религия”.

§3. В Чл.7:

1. В ал.1 думата „националната” се заменя с „обществената”
2. В ал.2 текстът се изменя така :

Ал.2 Религиозните общности и институции не могат да осъществяват дейност на политически партии.

§4. В Чл.10 ал.3 след текста се поставя запетая и се добавя следният текст : „ както и не могат да бъдат основание за дискриминация на другите вероизповедания, в т.ч. и по отношение на държавна или общинска подкрепа, реституция на имущество, данъчна политика, религиозно обучение, социална и лечебна дейност.”

§5 В Чл. 16 текстът става алинея 1 и се създава ал.2 със следния текст: „ съдът обсъжда становището на Дирекция „Вероизповедания” заедно с другите обстоятелства по делото.”

**ВНОСИТЕЛ:**

**н.п. Лъчезар Тошев**

**МОТИВИ**

към Законопроекта за изменение и допълнение на
Закона за вероизповеданията

На 20 декември 2002г. Народното събрание на Република България прие преамбюла на Закона за вероизповеданията по предложение на народния представител Лютви Местан.
Комисията по правата на човека и вероизповеданията беше против този преамбюл, но с гласовете на мнозинството този текст беше приет.
По-късно се установи, че текстът гласуван от българското Народно събрание е точно копие на преамбюла на съответния федерален закон на Руската Федерация.
Публикация за това направи г-н Христо П. Беров български и германски юрист, сътрудник и докторант в Института за църковно право към Потсдамския университет във ФРГ и член на австрийското Академично дружество за правото на източните църкви във Виена от българската православна църковна общност „Св.Цар Борис Покръстител" в Берлин.

Вносителят на предложението за преамбюл г-н Местан може да не е подозирал, че текстът който е внесъл, е копие на преамбюла на руския закон, но това не е било известно и на Народното събрание тогава. Ето защо този въпрос би трябвало да се постави на преразглеждане.
България е суверенна държава, със своя идентичност и свой път на развитие през вековете и поради това такова копиране не е желателно.

Внасям проект за промяна на текста на преамбюла на този закон и подчертавам, че останалите народни представители не само не са лишени от право да участват в неговото редактиране, но е твърде желателно да се включат активно в този процес. Така можем да изработим българската гледна точка по въпроса.

Другите предложения в законопроекта , засягат прецизиране на текстовете на закона, като например уточнението, че изповядването на религия не е задължително и др.

**Приложение:**

**Извадки от българския и руския закони за вероизповеданията**

Преамбюл към **Федералния закон на Руската Федерация** № 125-ФЗ/26.09.1997г. „ За свободата на съвестта и за религиозните обединения"

Федералното събрание на Руската Федерация, потвърждавайки правото на всеки на свобода на съвестта и свободата на вероизповедание, а така също и на равенство пред закона без оглед на отношението към религията и убежденията,

Основавайки се на това, че Руската Федерация е светска държава,

Признавайки особената роля на православието в историята на Русия за формирането и развитието на нейната духовност и култура,

Като изразява уважение към християнството, исляма, будизма, юдаизма и другите религии, съставляващи неотменна част от историческото наследство на руския народ, Считайки за важно да съдейства за постигане на взаимно разбирателство, търпимост и уважение по въпросите на свободата на съвестта и свободата на вероизповедание, приема настоящия Федерален закон.

(…)

**Федеральный закон от 26 сентября 1997 г. N 125-ФЗ**
"О свободе совести и о религиозных объединениях"
(с изменениями от 26 марта 2000 г., 21 марта, 25 июля 2002 г., 8 декабря 2003 г., 29 июня 2004 г.)

Принят Государственной Думой 19 сентября 1997 года
Одобрен Советом Федерации 24 сентября 1997 года

**Федеральное Собрание Российской Федерации,**

подтверждая право каждого на свободу совести и свободу вероисповедания, а также на равенство перед законом независимо от отношения к религии и убеждений,

основываясь на том, что Российская Федерация является светским государством,

признавая особую роль православия в истории России, в становлении и развитии ее духовности и культуры,

уважая христианство, ислам, буддизм, иудаизм и другие религии, составляющие неотъемлемую часть исторического наследия народов России,

считая важным содействовать достижению взаимного понимания, терпимости и уважения в вопросах свободы совести и свободы вероисповедания,

принимает настоящий Федеральный закон.

Глава I. Общие положения

Статья 1. Предмет регулирования настоящего Федерального закона

Настоящий Федеральный закон регулирует правоотношения в области прав человека и гражданина на свободу совести и свободу вероисповедания, а также правовое положение религиозных объединений.

(…)

Преамбюл към българския Закон за вероизповеданията:

**Народното събрание на Република България,**

**потвърждавайки правото на всяко лице на свобода на съвестта и вярата, а така също и равенството пред закона без оглед на религиозната принадлежност и убеждения,**

**подчертавайки особената и традиционна роля на Българската православна църква в историята на България за формирането и развитието на нейната духовност и култура,**

**като изразява уважение към християнството, исляма, юдаизма и другите религии,**

**вярвайки във важността на това да подкрепя взаимното разбирателство, търпимост и уважение по въпросите, свързани със свободата на съвестта и вярата, приема този**

**Закон за вероизповеданията**

**(…)**

**Извадка от стенограмата на извънредното заседание на Народното събрание проведено на 14 декември 2002г.**

„ДОКЛАДЧИК ЛЪЧЕЗАР ТОШЕВ: Заглавието на законопроекта е "Закон за вероизповеданията".
Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.
Ще докладвам обаче и предложението на господин Местан, в което се съдържа предложение за алтернативно заглавие. Предложението на господин Местан гласи:
"Законът да има преамбюл със следното съдържание:
"Народното събрание на Република България, препотвърждавайки правото на всяко лице на свобода на съвестта и вярата, а така също и равенството пред закона без оглед на религиозната принадлежност и убеждения, изхождайки от факта, че Република България е светска държава, признавайки особената и традиционна роля на Българската православна църква в историята на България за формирането и развитието на нейната духовност и култура, като изразява уважение към християнството, исляма, юдеизма и другите религии, съставляващи неделима част от историческото наследство на страната, вярвайки във важността на това да подкрепя взаимното разбирателство, търпимост и уважение по въпросите, свързани със свободата на съвестта и вярата, приема този Закон за религиозните права и религиозното сдружаване."

Становището на комисията е, че **не приема** предложението**.**

ЛЮТВИ МЕСТАН: Добре, явно е, че имам ограничение от 5 мин., с което ще се съобразя, госпожо председател.

(……)

Що се отнася до преамбюлната част, уважаеми колеги, внасяйки този проект, аз имах ясното съзнание, че в България няма практика да се приемат закони с преамбюлна част. Има такава практика по отношение на ратификации на важни международни договори, с които България се задължава. Независимо от това ние считаме, че религиозните права, свободата на мисълта и съвестта са ценности от висш порядък и струва ми се няма формални пречки, включително и такива в Закона за нормативните актове, които изрично да правят невъзможно приемането на закони с преамбюлна част.
Считам, че е добре, приемайки един толкова важен законопроект, ние да гласуваме и преамбюл, в който още веднъж да заявим, че България е страна на търпимостта, че българският парламент уважава различията, основани на вяра, без това да застрашава по какъвто и да е начин териториалната цялост, държавния суверенитет и националните

интереси на Република България.
Разбира се, ние сме открити за определени редакционни поправки по своето предложение, като например изречението: “Изхождайки от факта, че Република България е светска държава.” Може би това е излишно, защото това се гарантира от българската Конституция.
Другата редакционна поправка, която бих направил, за да не взимам думата втори път, е вместо “Признавайки особената и традиционната роля на Българската православна църква”, да заменим деепричастието “признавайки” с “подчертавайки”, защото няма защо един безспорен факт да се признава. Този факт може само да се подчертае.
Понеже съм на този абзац, искам да заявя, че другият ни мотив, който не е скрит, а явен, да предложим преамбюлна част към този законопроект е отговорът ни за не малко спекулации, които се появиха и в средствата за масово осведомяване, че, видите ли, Движението за права и свободи по някакъв начин е против изписването в нарочен текст на признанието за традиционната роля и значение на Българската православна църква както за формиране на българската държавност, така и за нейната духовност и култура. Тъкмо обратното, ние ясно съзнаваме, че Българската православна църква има заслуги, които никой не може да отрече.
С тези съображения, понеже за съжаление времето ми свърши, аз приключвам и ви моля още веднъж да преосмислите решението си. Считам, че предложението ни за преамбюл ще бъде едно украшение към този законопроект. Благодаря ви.

## Извадка от стенограмата от заседание на Народното събрание на 20 декември 2002г.

КИРИЛ МИЛЧЕВ (НДСВ): Госпожо председател, Ваше Светейшество, уважаеми дами и господа народни представители! Когато комисията разглеждаше на второ четене текста за преамбюла, тя гласува той да отпадне.
След като чухме аргументацията на господин Лютви Местан и след като се видя, че духът на този закон е да даде равноправие на всички вероизповедания и да изтъкне тяхната неделима част от историческото наследство на страната, то ние сме съгласни този преамбюл да намери своето място, така както бяха дадени поправките. Подкрепям в такъв вид преамбюла, който ще даде началото на този закон, слагащ едно ново начало след 53 години, през което ние нямахме Закон за вероизповеданията. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ КАМЕЛИЯ КАСАБОВА: Благодаря, господин Милчев.
Господин Казак, заповядайте за изказване.

ЧЕТИН КАЗАК (ДПС): Уважаема госпожо председател, уважаеми дами и господа народни представители! Благодаря на господин Милчев за това изказване. **Искам от името на моите колеги и на господин Местан, също да ви призова да подкрепите в този вариант този преамбюл**, тъй като неговото гласуване и приемане би внесло известен баланс в това, което се получи като цяло със закона и специално с чл. 11. Смятам, че с един такъв преамбюл законът би станал по-добър и за България. Благодаря.
ПРЕДСЕДАТЕЛ КАМЕЛИЯ КАСАБОВА: Благодаря Ви, господин Казак.
Има ли желаещи за други изказвания по преамбюла? Няма.
Законът има преамбюл със следното съдържание: “Народното събрание на Република

България, препотвърждавайки правото на всяко лице на свобода на съвестта и вярата, а така също и равенството пред закона без оглед на религиозната принадлежност и убеждения (отпада следващото изречение), подчертавайки особената и традиционна роля на Българската православна църква в историята на България за формирането и развитието на нейната духовност и култура, като изразява уважение към християнството, исляма, юдаизма и другите религии, вярвайки във възможността на това да подкрепя взаимното разбирателство, търпимост и уважение по въпросите, свързани със свободата на съвестта и вярата, приема този Закон за вероизповеданията."
Заповядайте за редакционна бележка, господин Ганев.
ГИНЬО ГАНЕВ (КБ): Струва ми се, че уточняването включваше и това да го няма този глагол "препотвърждавайки", защото не сме някаква административна инстанция, а конституционно трябва да кажем "потвърждавайки правото". Не "препотвърждавайки", спрямо кого? Това беше уточнено вчера. Смятам, че с тези корекции така прочетеният преамбюл е добре да го подкрепим.
ПРЕДСЕДАТЕЛ КАМЕЛИЯ КАСАБОВА: Благодаря, господин Ганев.
Има ли други редакционни предложения по текста? Няма.
Преминаваме към гласуване на направените предложения за редакционни поправки.
Първото предложение по хронологичен ред е на господин Ганев – думата "препотвърждавайки" да се замени с думата "потвърждавайки".
Моля, гласувайте.
Гласували 182 народни представители: за 170, против 8, въздържали се 4.
Предложението се приема.
Гласуваме предложението на господин Местан изречението "Изхождайки от факта, че Република България е светска държава" да отпадне.
Моля, гласувайте.
Гласували 159 народни представители: за 149, против 4, въздържали се 6.
Предложението се приема.
Гласуваме предложението на господин Местан думата "признавайки" да се замени с думата "подчертавайки".
Гласували 167 народни представители: за 155, против 7, въздържали се 5.
Предложението се приема.
Гласуваме предложението в предпоследния абзац на преамбюла, направено от господин Кошлуков – думите "съставляващи неделима част от историческото наследство на страната" да отпаднат.
Гласували 162 народни представители: за 144, против 9, въздържали се 9.
Предложението се приема.
В преамбюла "Закон за религиозните права и религиозното сдружаване" автоматично се заменя с гласуваното ново наименование "Закон за вероизповеданията".
Подлагам на гласуване преамбюла на закона с току-що гласуваните в залата редакционни поправки.
Гласували 178 народни представители: за 169, против няма, въздържали се 9.
Преамбюлът е приет, а с това и целият закон. (Ръкопляскания от блоковете на НДСВ, ДПС и КБ.).

**ВНОСИТЕЛ :**

**н.п. Лъчезар Тошев**